

Anbefaling til følgende barriere:

Ældres manglende kendskab til plejebolighederne samt frygt for at miste selvbestemmelse og frihed,

Anbefaling C: Større kendskab hos de ældre til kommunens plejeboligheder

Det vil være hensigtsmæssigt med øget direkte kendskab hos de ældre dels til plejebolighederne, og dels til, hvilke rammer for et ældreliv, der tilbydes i en plejebolig. Dette kan opnås ved at kommunens plejeboliger i større omfang end i dag bliver mere åbne udadtil, og danner ramme for aktiviteter, som ikke kun er målrettet plejebolighedens beboere.

Anbefaling til følgende barriere:

Visitors kendskab til kommunens plejeboligheder

Anbefaling D: Øget viden hos visitatorer om kommunens plejeboligheder

Det vil være hensigtsmæssigt, hvis de lokale visitationer sikrer, at alle visitatorer der visiterer til plejebolig, har et bredt kendskab til kommunens og især det pågældende lokalområdes plejeboligheder. Dette vil bidrage til at sikre, at alle visitatorer er i stand til at rådgive og vejlede de ældre og deres pårørende bedst muligt om muligheder og fordele ved indflytning i plejebolig. Det vil bl.a. være hensigtsmæssigt, hvis de lokale visitatorer, kan informere til de ældre om, hvilke kvalitetsforbedringer, der generelt gennemføres på kommunens plejeboligheder som følge af moderniseringsplanerne. Dette gælder fx viden om, at de enkelte boliger indrettes med flytbare vægge og andre foranstaltninger, der sikrer, at de fysiske rammer kan tilpasses den enkelte beboers ønsker og plejesituation, herunder specielle behov hos demente beboere med svag orienteringsevne. Desuden gælder det viden om, at det prioriteres, at fællesarealerne fremstår behagelige og inspirerende for at kunne skabe gode rammer for samværet blandt beboerne.

Anbefaling til følgende barriere:

Pårørende har manglende / negativt kendskab til plejeboliger

Anbefaling E: Bedre mulighed for rådgivning og vejledning af pårørende

Det vil være hensigtsmæssigt, hvis der skabes bedre mulighed for rådgivning og vejledning til pårørende, bl.a. om spørgsmål vedr. en ældres indflytning i plejebolig. Det vil desuden være en fordel, hvis visitatorer og hjemmeplejens ansatte får kendskab til, hvortil de kan henvise pårørende, der ønsker mere viden om plejeboligheder.

3.2. Organisatoriske tiltag

Anbefaling til følgende barriere:

Dialogen om plejebolig indledes for sent

Anbefaling F: Ensartet praksis for de lokale visitationers plejeboligdialog med alle ældre med en plejetyngde på over 12 timer pr. uge

Det vil være hensigtsmæssigt, hvis der skabes ensartede rammer for alle fem lokale visitationers praksis med systematisk at starte dialogen om plejebolig med de ældre, fx ved en timegrænse på 12 timers pleje. Dette vil sikre, at alle visitationer har ens plejetyngdefokus, hyppighed for trækning af lister mm., og dermed målrettet forsøger at undgå, at der opstår barrierer for flytning, som knytter sig til, at de ældre har passeret et vist svækkelsesniveau. Denne indledende, flyttemotiverende dialog kan evt. fortages med inddragelse af de faste hjælpere, for at opnå en mere nuanceret samtale om plejebolig med udgangspunkt i den pågældende ældres individuelle funktionsniveau og behov. Det skal dog understreges, at i den nuværende situation, hvor der allerede er pres på kommunens plejeboligpladser, kan det være hensigtsmæssigt, at en egentlig systematik i visitationernes dialog omkring plejebolig indledes ved 15 timer. Tillige vil det af hensyn til den nuværende kapacitet være hensigtsmæssigt, hvis der i visitationskriterierne tages højde for, at det primært er ældre, hvor det forudses, at behovet for hjælp vil vokse i løbet af de nærmeste år, der kan plejeboliggodkendes. Dette vil dog ikke understøtte behovet for at ændre den nuværende beboersammensætning, i retning af flere friske ældre.

Anbefaling til følgende barriere:

Gældende visitationskriterier til plejebolig

Anbefaling G: Gældende visitationskriterier bør understøtte visitation af ældre med en plejetyngde ned til 12 (eller evt. 15) timer pr. uge

Selvom de gældende visitationskriterier i dag ikke fungerer som en egentlig barriere, fordi visitationerne i høj grad benytter kriterierne som vejledende frem for styrende, vil det være hensigtsmæssigt, hvis kriterierne justeres således, at de understøtter det politiske ønske om, at ældre med ned til 12 (eller 15) timers hjælp kan visiteres til plejebolig. En given plejetyngde på varige ydelser kan derfor tilføjes som egentligt visitationskriterium til plejebolig i kommunens ydelseskatalog. Jf. anbefaling F ovenfor, kan det, i den givne situation, hvor der er pres på kommunens plejeboliger, være hensigtsmæssigt, hvis der i visitationskriterierne tages højde for, at visitation til plejebolig primært sker til ældre, hvor det forudses, at behovet for hjælp vil vokse i løbet af de nærmeste år. Dette vil dog modvirke, at der i stigende grad visiteres plejeboliger til ældre, inden der netop opstår de barrierer, som knytter sig til at de ældre oplever et vist svækkelsesniveau.

Anbefaling til følgende barriere:

Beboersammensætning i kommunens plejeboligheder

Anbefaling H: Åbne visitationskriterier til plejebolig

En måde at starte en udvikling hen imod at flere fysisk og mentalt friske ældre motiveres til at flytte i plejebolig, kunne være at sænke visitationskriterierne til plejebolig yderligere end ned til 12 timer. I alle lokalområder er der erfaring med, at et begrænset antal ældre med lav plejetyngde, har et ønske om at flytte i plejebolig grundet bl.a. trygheds- og ensomhedsrelaterede problematikker. Hvis kriterierne giver mulighed for, at denne gruppe kan flytte i plejebolig, kan det bidrage til at ændre beboersammensætningen på en måde, der potentielt kan gøre plejebolighederne mere attraktive, ikke mindst for gruppen af ældre med en plejetyngde på ned til 12 timer. Mere konkret kan kriterierne til plejebolig justeres sådan, at ældre der ønsker at søge plejebolig af andre årsager end et væsentligt plejebestov, får mulighed her for. Nye kriterier kunne være ældre som føler angst eller ensomhed i egen bolig. Jf. anbefaling F vil dette dog kræve, at der skabes flere plejeboligpladser, end der er til rådighed i dag.

Hvis det generelt skal være muligt at komme tidligere på plejehjem, bør dette tænkes sammen med den langsigtede planlægning af kommunens boligkapacitet.

Anbefaling til følgende barriere:

Visitor indleder dialog med borger uden inddragelse af fast hjælper

Anbefaling I: Faste hjælpere deltager i visitationens indledende dialog om plejebolig

Det vil være hensigtsmæssigt, hvis de faste hjælpere i større grad end i dag, deltager i visitationens indledende samtale om plejebolig med de ældre. Det vil modvirke, at borgeren reagerer modsatrettet grundet den faste hjælpers manglende involvering. Både visitatorer og hjælpere giver udtryk for, at mange borgere har en tendens til at fremstille sig som mere selvhjulpne overfor visitatorerne, end den faste hjælper oplever. Desuden bør der tænkes i muligheden for at inddrage pårørende i samtaler om plejebolig: Dels er pårørende ofte en ressource i forhold til at afdække den ældres reelle behov, dels har pårørende ofte stor indvirkning på, om ældre i sidste ende træffe beslutning om at søge en plejebolig. Mange pårørende vil formentlig kunne motiveres til at støtte en flytning, hvis den pårørende føler sig inddraget i kommunens dialog med den ældre, og selv opnår større viden om fordele og muligheder ved en flytning.

3.3. Præcisering og placering af opgavevaretagelse hos de relevante medarbejdere

Anbefaling til følgende barriere:

Ældres manglende kendskab til plejebolighederne samt frygt for at miste selvbestemmelse og frihed ved indflytning

Anbefaling J: Information om plejebolig ind i forebyggende medarbejderes opgaveportefølge

Det kan være hensigtsmæssigt, hvis kommunens forebyggende medarbejdere får indarbejdet i deres opgaveportefølge, at de skal give motiverende information om plejeboliger til de ældre. Når konceptet omkring temamøder sættes i gang, kan der fx indgå et tema om, hvad et ældreliv i plejebolig indebærer. Desuden kan dis-

se temamøder med fordel afholdes på kommunes plejeboligheder, således at de ældre får lejlighed til at se en af kommunens plejeboligheder.

Anbefaling til følgende barriere:

Usikkerhed omkring økonomi ved flytning

Anbefaling K: Rådgivning og hjælp til økonomi ved flytning

Alle visitatorer bør have kendskab til de minimums-rådighedsbeløb, der gælder ved indflytning i plejebolig. Desuden bør alle visitatorer have kendskab til, hvordan de hjælper en ældre med at etablere kontakt til en sagsbehandler, der kan rådgive den enkelte ældre om dennes økonomi under og efter flytning. Yderligere kan det være en fordel, hvis der udarbejdes overskueligt materiale, som skitserer de økonomiske aspekter ved en flytning.

3.4. Mulighed for visitation af tid til opgavevaretagelse hos hjemmeplejens medarbejdere

Anbefaling til følgende barrierer:

Ældres manglende kendskab til plejebolighederne

Hjælpernes relation til de ældre

Hjemmeplejemedarbejdernes kendskab til - og opfattelse af - den plejemæssige kvalitet i plejeboligheder

Anbefaling L: Visitation af tid til hjemmeplejens ansatte til besøg med ældre på plejebolig

Hjemmeplejens ansatte bør have mulighed for at besøge en plejebolighed med en eller flere ældre, som overvejer at søge en plejebolig. En sådant besøg kan med fordel arrangeres med involvering af den pågældende plejebolighed, så besøget passes sammen med en social aktivitet på plejebolighederne. Kørsel kan evt. arrangeres af plejeboligheden. De interviewede medarbejdere i hjemmeplejen påpeger selv, at en sådan indsats kan gøre det lettere at "sende sin borger af sted".

Anbefaling til følgende barrierer:

Dialogen om plejebolig indledes for sent samt:

Hjælpernes relation til de ældre

Anbefaling M: Øget mulighed for at hjemmeplejens medarbejdere hjælper ved flytning hos plejetunge ældre

Det vil være hensigtsmæssigt, hvis de faste hjælpere i højere grad end i dag kan tilbyde at deltage ved flytningen. Dette gælder såvel nedpakning af borgers hjem og udpakning i den nye plejebolig, samt eventuelt at hjælperen får mulighed for at hjælpe borgeren med den personlige pleje de første dage efter indflytning. Formålet skulle være, at dette kan give især svage borgere mere tryghed ved selve flytteprocessen.

Til ældre uden pårørende findes allerede mulighed for at få hjælp via ydelsen *det trygge flytteforløb*. Anbefalingen tænkes derfor primært som et tilbud, der kan gives, hvor det vurderes, at borgeren ikke ønsker at inddrage pårørende i flytningen eller hvor hjemmeplejens medarbejdere kan være en medvirkende barriere for den ældres flytning. Flere hjælpere har også peget på dette som et tiltag, der kan gøre det lettere for hjælperne at sende deres borger videre i plejebolig.

Anbefaling til følgende barriere:

Fortsat brug af eget aktivitetscenter ved indflytning i plejebolig

Anbefaling N: Mulighed for at fortsætte i selvvalgt aktivitetscenter / tilbud i overgangsperiode, ved indflytning i plejebolig

Det vil være hensigtsmæssigt at ældre, som flytter i plejebolig, gives mulighed for i en midlertidig periode at fortsætte i det aktivitetscenter, hvor borgeren er vant til at komme. Ordningen kan gøres midlertidig, således at de ældre efter fx et halvt år skal indsluses i det aktivitetscenter, som knytter sig til den plejeboligenhed, hvor den pågældende bor.

3.5. Udarbejdelse af materiale

Anbefaling til følgende barrierer:

Ældres manglende kendskab til plejebolighederne samt frygt for at miste selvbestemmelse og frihed ved indflytning

Anbefaling O: Informationsmateriale om plejeboliger til medarbejdere i visitationen, hjemmeplejen samt kommunens forebyggende medarbejdere

Det vil være hensigtsmæssigt, hvis både visitatorer, hjemmeplejens medarbejdere samt de forebyggende medarbejdere har skriftligt materiale og billeder, som giver borgeren information om kommunens plejeboligheder. Materialet bør udformes som en brochure henvendt til borgere, der endnu ikke har besluttet sig for at søge en plejebolig.

Der findes i dag brochuren *Tilbud til Ældre*, men den omhandler mere end plejeboligområdet og er af en mere teksttung karakter, end det foreslåede materiale tænkes at skulle være. Mange medarbejdere efterspørger netop denne type materiale.

3.6. Nye boligtilbud

Anbefaling til følgende barriere:

Ægtefæller som ikke ser sig selv som plejeboligkandidat

Anbefaling P: Mere varierede plejeboligtilbud (evt. profilplejehjem)

Større variation i de boligformer, der tilbydes ægtepar, kan gøre det mere attraktivt for par at flytte i plejebolig. Dette kan være en motiverende faktor, hvor den svage ægtefælle har brug for meget hjælp, men den raske ægtefælle ikke ser sig selv som kandidat til de boligformer, som kommunen tilbyder i dag.

Dette område bør gøres til genstand for en mere selvstændig analyse.. Da den raske ægtefælle har lov til at blive boende, når den svage ægtefælle dør, betyder det, at boligen "udgår" som plejebolig, så længe den raske ægtefælle lever. Selv om den svage ægtefælle har en høj plejetyngde, kan det derfor formentlig ofte økonomisk svare sig at yde hjælpen i hjemmet, med mindre den anden ægtefælle også har brug for hjælp i hverdagen.

Etableringen af *profilplejehjem* kan være en anden måde at nå ud til flere ældregrupper med tilbuddet om plejebolig. Analysen vurderer, at et mere varieret udbud af boligformer og tilbud - ikke mindst med en særlig profilering målrettet ældre med specielle behov og præferencer - vil gøre det mere attraktivt for nogle ældre at flytte fra eget hjem. Dette gælder bl.a. ældre med en andet etnisk, religiøs, sproglig og kulturel baggrund, som for nogles vedkommende kan have svært ved at se de eksisterende tilbud som appellerende på grund af særlige ønsker til kost og vanskeligheder ved at kommunikere med dansktalende ældre.

3.7. Tabel til illustration af sammenhæng mellem barrierer og anbefalinger

Barrierer	Anbefalinger	Markør
DE ÆLDRE BORGERE		
1. Ældres holdning til plejebolig – forment af tidligere paradigme om "længst muligt i eget hjem"	Større kendskab hos hjemmeplejens medarbejdere til den politiske målsætning samt egen rolle i opgavevaretagelsen	A
2. Ældres manglende kendskab til plejebolighederne samt frygt for at miste selvbestemmelse og frihed ved indflytning	Større kendskab hos de ældre til kommunens plejeboligheder Informationsmateriale om plejeboliger til medarbejdere i visitationen, hjemmeplejen samt kommunens forebyggende medarbejdere Information om plejebolig ind i de forebyggende medarbejders opgaveportefølge Visitation af tid til hjemmeplejens ansatte til besøg med ældre på plejebolig	C O J L
3. Dialogen om plejebolig indledes for sent	Ensartet praksis for de lokale visitationers plejeboligdialog med alle ældre med en plejetyngde på over 12 timer pr. uge Øget mulighed for at hjemmeplejens medarbejdere hjælper ved flytning hos	F M

Barrierer	Anbefalinger	Markør
	plejetunge ældre	
4. De ældres tilknytning til egen bolig – identitet og minder		
5. Usikkerhed hos de ældre omkring økonomi ved flytning	Rådgivning og hjælp til økonomi ved flytning	K
6. Efterspørgsel på 2-rums bolig i eget lokalområde		
7. Tilknytning til ægtefælle		
DE PÅRØRENDE		
1. Dialog om plejebolig indledes for sent		
2. Pårørende har manglende / negativt kendskab til plejeboliger, samt negativt billede af kommunens plejeboligtilbud	Bedre mulighed for rådgivning og vejledning af pårørende	E
3. Pårørendes personlige årsager til at ønske den ældre i eget hjem		
4. Pårørendes krav til plejeboligens kapacitet, beliggenhed mm.		
5. Ægtefæller som ikke ser sig selv som plejeboligkandidat	Mere varierede plejeboligtilbud (evt. profilplejehjem)	P
MEDARBEJDERE I HJEMMEPLEJEN		
1. Medarbejdernes kendskab til og rolle ifht. den politiske målsætning	Større kendskab hos hjemmeplejens medarbejdere til den politiske målsætning samt egen rolle i opgavevaretagelsen	A
2. Hjemmeplejemedarbejdernes kendskab til og opfattelse af den plejemæssige kvalitet i plejeboligheder	Større kendskab hos hjemmeplejens medarbejdere til kommunens plejeboligtilbud og den plejemæssige kvalitet Visitation af tid til hjemmeplejens ansatte	B L